

NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONT

A Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) csípőszúnyogok elleni védekezéssel kapcsolatos tájékoztatása helyi önkormányzatok részére.

A 15561-1/2023/JIF iktatószámú körlevél

1. melléklete

Tisztelt Polgármester Úr/Asszony!

A kormányhivatalok 2020 tavaszán a Nemzeti Népegészségügyi Központ által megfogalmazott tájékoztatást küldték az önkormányzatok részére szervezett csípőszúnyog-irtás módszereiről és a vonatkozó jogszabályokról. Korábbi tájékoztatásunknak megfelelően továbbra is az önkormányzatok feladata a szervezett szúnyogirtás esetén a lakosság értesítése, valamint a területen tevékenykedő méheselek értesítése. **Ugyanakkor az önkormányzat, mint a szolgáltatás megrendelője, és mint a lakosságot meghallgató és megszólító szervezet egyéb lépéseket is tehet a szervezett szúnyogirtás eredményességének érdekében.**

A már kikelt, repülő szúnyogok (imágók) irtására használt **kémiai szúnyogirtásban** alkalmazott irtószerek hatóanyaga a csípőszúnyogokon kívül más ízeltlábúakra és a vízi élővilágra nézve is ártalmas. Az irtószer hatását a kijuttatást követően azonnal kifejti, ugyanakkor a levegőből hamar leülepszik a felületekre és főként a napfény hatására, viszonylag rövid idő alatt elbomlik a hatóanyaga. A kezelés után tehát kedvezőtlen körülmények esetén a szomszédos területekről a széllel sodródó szúnyogok, illetve a kezelt területen a vízgyülemekből idő közben kikelő szúnyogok újra ártalmat okozhatnak. További aggály, hogy a kémiai irtószerekkel szemben ellenállóképesség alakulhat ki a szúnyogokban, ami a jövőben, egy esetleges járvány esetén megnehezítheti a védekezést.

A **biológiai szúnyogirtás (szúnyoglárvá-irtás)** előnye hogy a szúnyoglárvákon kívül más állatokra nézve a biológiai irtószer elhanyagolható kockázatot jelent. **A jól meghatározott szúnyogtenyésztőhelyek esetén (pl. ártereken, mocsaras, belvizes területeken, vízesárkokban) az időben indított kezeléssel, a szúnyogok nagyszámú megjelenése bizonyos fokig megelőzhető ezzel a módszerrel.** A módszer hátránya ugyanakkor, hogy több háttér munkát és tervezést igényel, mert a szúnyoglárvák tenyésztőhelyeit fel kell deríteni (feltérképezni), számon kell tartani és az irtószert a megfelelő időpontban, esetenként ismételtel kell alkalmazni. Továbbá, adott település környezetében az összes tenyésztőhelyet szükséges kezelni, hogy ne áraszhassák el a védendő területet a szúnyogok.

A fent említett körülmények miatt a kártevőirtást végző vállalkozónak mérlegelnie kell, hogy adott területen a szúnyogirtás milyen módszerekkel valósítható meg. A földrajzi adottságok miatt nem minden esetben hagyatkozhatunk csupán a biológiai irtásra. Ugyanakkor, amennyiben kivitelezhető, a biológiai szúnyogirtást és a szúnyogok tenyésztőhelyeinek felszámolását előnyben kell részesíteni a kémiai szúnyogirtással szemben. **Célszerű ezért, ha az önkormányzatok helyismerettel rendelkező munkatársai a szúnyogirtást végző vállalkozóval egyeztetve jelölik ki a kezelendő területet és a szúnyogirtás módszereit.** Az ismert közeli szúnyogtenyésztőhelyeket, belvizes területeket, folyton pangó vízesárkokokat, nyílt esővízelvezető csatornarendszereket is fel kell mérni, és szúnyoglárvák jelenléte esetén ezeket a település szúnyogirtási programjába indokolt bevonni. **A fedetlenül tárolt gumiabroncs lerakatok, az állattartó telepek, ipari telephelyek medencéi, műtárgyai is figyelmet érdemelnek.** Amennyiben azt tapasztalják, hogy a szúnyogok nagymértékű szaporodása

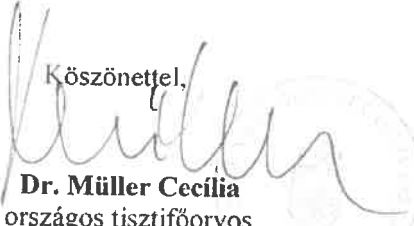
magánterületen történik és az ingatlan kezelője nem működik együtt a szúnyogok elleni védekezésben. kérem, az illetékes járási hivatalnak jelezzék a problémát.

A terület felmérése során át kell tekinteni azokat a felszíni vizeket, melyektől a kémiai szúnyogirtás során védőtávolságot kell tartani, és a természetvédelmi oltalom alatt álló területeket, melyek ismeretével az Önkormányzat további segítséget tud nyújtani a szúnyogirtó vállalkozóknak.

A szúnyogirtás szervezésének szakmai szempontjait a „Tájékoztató az engedélyezett irtószerekről és az egészségügyi kártevők elleni védekezés szakmai irányelveiről” c. kiadvány részletezi, mely a <https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyuugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/szakmai-tajekoztatok/tajekoztato-az-engedelyezett-irtoszerekrol-es-az-egeszsegugyi-kartevok-elleni-vedekezes-szakmai-iranyelveirol> linken érhető el.

A szúnyogok elleni védekezésben a lakosság figyelmének felkeltését és együttműködését nélkülözhetetlennek tartjuk, ugyanis a településeken jelentkező ártalmat részben a ház körüli vízgyülemekben kifejlődő szúnyogok okozzák. A Nemzeti Népegészségügyi Központ a szúnyogok ártalmával és az ellenük való egyéni védekezés lehetőségeivel kapcsolatban egy kérdés-felelet típusú tájékoztató anyagot, valamint egy plakátot (felhívást) készített, melyet csatoltan megküldök. Tájékoztató anyagaink nyilvánosan elérhetőek és letölthetőek a <https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyuugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/141-lakossagi-tajekoztatok/altalanos-tajekoztatok/633-lakossagi-tajekoztato-a-szunyogok-elleni-vedekzesrol> linken keresztül.

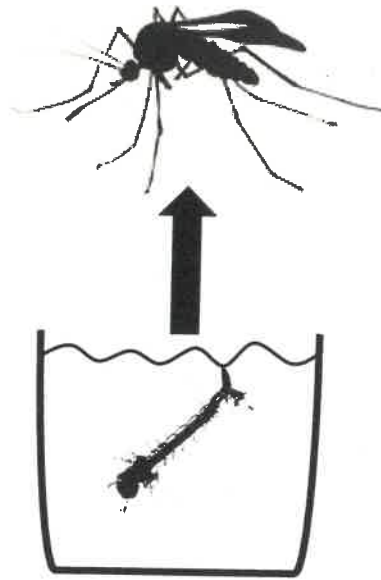
Bízva szíves egyetértésében, kérjük, hogy a „szúnyogszezon” kezdetén a települések forgalmasabb pontjain (pl. vasútállomás, iskola, orvosi rendelő, valamint a nagyszámú vizes virágváza miatt a temetők bejáratánál is) a figyelemfelhívó plakát egy-egy példánya kerüljön kihelyezésre. Amennyiben az önkormányzatnak erre lehetősége van, javasoljuk, hogy saját médiumaiban is hívja fel a lakosság figyelmét a szúnyogok elleni egyéni védekezés fontosságára.

Köszönettel,

Dr. Müller Cecília
országos tisztifőorvos

Segítse Ön is a szúnyogok elleni védekezést!

Miért?

A csípőszúnyogok lárvái vízben fejlődnek. Tévedés azt gondolni, hogy csak a tavak, folyók árterében szaporodnak a szúnyogok. Több gyakori szúnyogfaj lárvája a ház körüli kisebb-nagyobb vízgyülemekben, vizesedényekben fejlődik. **Akár egy pohárnyi vízben is több száz szúnyog fejlődhet.**

A nyári hőmérséklet mellett akár egy hét alatt végbemegy a szúnyoglárvák fejlődése.

A gépkocsiról vagy repülőgépről levegőbe porlasztott szúnyogirtószer a kifejlett szúnyogokat pusztítja el.

Amennyiben a vízben a szúnyoglárvák fejlődése zavartalan, folyamatosan kelnek ki az új szúnyogok, így a szúnyogártalom napok alatt ismét kialakul.

Hogyan?

Szüntesse meg otthonában azokat a vízgyűjtőket, amelyek a szúnyogok szaporodását segítik. Hívja fel családtagjai, ismerősei figyelmét is a szúnyogok elleni védekezés fontosságára. Kérjük, ossza meg felhívásunkat.

Az udvaron tárolt **vödröt, kannát, talicskát, gyermekjátékot, stb.** fordítsa fel, hogy abban az esővíz ne tudjon összegyűlni.

Az **állatok itatóvizét** ne csak utántöltse, hanem rendszeresen cserélje friss vízre. Az **esővízgyűjtő hordót, víztárolót, stb.** fedje le vagy sűrű hálós takarja le.

Több szúnyogfaj a telet úgy vészeli át, hogy a kifejlett szúnyogok fagytól védett helyekre húzódnak be ősszel. A **garázs, pince, akna, stb.** nyílászáróit tartsa zárva az őszi hónapokban, vagy szúnyoghálósval védje azokat.

Az **ereszcatornát, vízvezető árkot** tartsa karban, hogy a csapadékvíz elfolyhasson.

A **kerti tóban** tartott apró halak legtöbbje elfogyasztja a szúnyoglárvákat. A rendszeresen kezelt, tisztított vízű **medencében** nem maradnak életben a szúnyoglárvák.

A **takaróponyvát, mezőgazdasági fóliát, stb.** olyan módon terítse le, hogy a víz ne álljon meg rajta.

Ne tároljon a szabadban szétszórta olyan **hulladékot, pl. gumibroncsot, stb.** melyben a víz összegyűlhet.

Ne hagyja, hogy a **virágcserepekben, cserépalátékban** hosszabb ideig víz álljon. A **temetői virágvázat** töltsse fel apró kavicssal, sóderrel vagy homokkal és erre öntse a vizet.

A felhívást készítette: Nemzeti Népegészségügyi Központ

További információért látogasson el a <https://www.nnk.gov.hu/index.php/jarvanyugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/lakossagi-taiekoztatok/altalanos-taiekoztatok> honlapra